

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Summæ Theologicæ Scholasticæ Et Moralis

In Quatuor Partes Distributæ

In qua de Incarnatione Verbi & Mysteriis vitæ Christi, nec non de
Sacramentis in genere & singulis in specie succinctè & dilucidè tractatur

Herincx, Wilhelm

Antverpiæ, 1675

Qu. VII. Quibus prosit Sacrificium, & qualiter sit applicandum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72963](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72963)

Quæstio II. Quibus proffit Sacrificiū, & qualiter sit applicandū. 345

fallibiliter operetur. Neque in hoc aliquod discrimen Fideles passim agnoscunt. Deinde si juxta Doctores plurimos satisfactio- nes nostras, ut certæ indulgentiæ habeant effectum infallibilem, etiam dum applican- tur defunctis: quanto magis id credendum est de Sacrificio? Insuper Sacrificia vetera efficaciter expiabant legalem immunditi- am; ergo Sacrificium novæ Legis effica- citer emundat à peccatis, saltem quoad rea- rum poenæ temporalis. Denique secundum Doctores communiter Sacrificio est tri- buendus aliquis saltem effectus infallibilis; nullus autem alius potest ei certius tribui: immo nullus alioquin foret fructus infal- libilis, saltem pro defunctis. Hactenus ta- men non vidi irrefragabile fundamentum, ex quo certò constet, fructum satisfacto- rium esse ita infallibilem, uti infallibilis est effectus Sacramentorum sive gratia Sacramentalis. Prout nec certum est, suf- fragia facta pro aliis, & indulgentias, sal- tem pro defunctis, prodesse infallibiliter & semper.

Dico III. Valet quoque Sacrificium Missæ non tantum ad impetranda bona spiritualia, v. g. castitatem aliasque virtutes, & averte- mala opposita, ut peccata, ten- tationes & infestationes demonum, sed etiam ad temporalia beneficia spiritualibus subservientiâ obtienda, v. g. sanitatem, aëris clementiam, frugum abundantiam &c. & opposita incommoda avertenda, ut infirmi- tatem, sterilitatem &c. Conclusio est cer- ta, tum ex Patribus, tum ex quotidiano usu Ecclesiæ universæ, & Trid. sess. 22. c. 2. & can. 3. definiente Sacrificium Missæ non tantum pro peccatis, poenis &c. sed etiam pro aliis necessitatibus offerri debere. Ratio est quia similia impetrari possunt per oratio- nem; præstantissimum autem orationis ge- nus est Sacrificium, ratione Christi Domi- ni, qui est tum principalis offerens, tum res oblata. Unde Chrysostomus Hom. 41. in Epist. 1. ad Cor. rectè dixit: *Communis totius orbis víctima, preces sunt.*

Nihil tamen determinatum obtinetur infallibiliter; ut docet experientia. Immo multa obtineri absolute non possunt; ut si duo sacrificent petentes opposita: alia ve- rò obtineri nequeunt, nisi læso ordine divi- næ providentiæ, cui voluntatem & inten- tionem suam Christus subordinavit. Quan- quam credibile sit, semon obtineatur illud quod petitur, semper tamen obtineri sal- tem aliquid aliud, quod Deo melius visum fuerit. Alioquin non habemus de impetra- tione promissionem Dei absolutam, sed tan- tum conditionatam, si nobis, quod rectè petimus, secundum divi- næ providentiæ rationem dari expediat.

Ex quo colligitur, quâ ratione ista ob- tinentur, quasi ex opere operato, & quâ non. De quo Varii disputant, solo ut appa-

ret nomine dissentientes. Nam confun- tur ex opere operato, quatenus independenter à dignitate & indignitate ministri Sacrificium ex se est idoneum ad flectendam divinam bonitatem, ut postulata concedat: ab hoc tamen modo obtinendi receditur, tum quia ista bona non obtinentur infalli- biliter, tum quia debet peculiariter à mi- nistro, & pro iisdem obtinendis Sacrifi- cium offerri.

Notandum autem ad hoc plurimum Conducere sanctitatem seu devotionem mi- nistri seu Sacerdotis: etsi enim dignitas principalis offerentis & rei oblata sit suf- ficientissima ad quolibet impetrandum; efficacia tamen etiam proportionatur de- votioni ipsius ministri. Quemadmodum in humanis, etsi gratis sit qui postulat, & gratum sit munus quod offert; facilius ta- men & melius impetrat, quando legatus ejus nomine postulans similiter est charus & gratus.

Ex quo patet, Missam Sacerdotis boni & pii, etsi in se non plus valeat, quàm Mis- sa mali Sacerdotis, tamen multò plus ex hac parte prodesse, tam Ecclesiæ, quàm priva- tis, pro quibus offertur. Similiter commu- nes Ecclesiæ preces ejus nomine, tam in- trà, quàm extra Sacrificium, à malo mini- stro oblatae, etsi non careant omni suâ effi- caciâ, cum Ecclesia, cujus nomine offerun- tur, maneat Deo grata; sunt tamen multò minùs efficaces, quàm si offerantur à mi- nistro sancto, ac cum interiori pietate, cum inde specialem accipiant virtutem. Tamen improbi Sacerdotes non tenentur ad stipen- dii restitutionem juxta Doctores commu- niter: eò quòd saltem applicent fructum il- lum, qui respondet Sacrificio nomine Christi oblato, & ad devotionem aliamve dispositionem non censeantur petentibus se obligasse. Insuper ad impetranda per Sa- crificium beneficia juvat devotio assisten- tium & aliorum offerentium; sicut & com- munitatis devotio Ecclesiæ ad quamvis obla- tionem concurrens; & quidem probabili- ter eò magis, quòd plures & majores in ea sunt sancti. Denique juvant intercessiones Sanctorum, in quorum memoriam offer- tur Sacrificium; prout orat Ecclesia in Mis- sa: *Ut ipsi pro nobis intercedere dignentur in calis; quorum memoriam agimus in terris.*

QUÆSTIO VII.

Quibus proffit Sacrificiū, & qua- liter sit applicandū?

Dico I. Sacrificium propriè prodest iis, pro quibus offertur. Patet quia Sacerdos fungitur vice Christi, qui iis pro- fuit, pro quibus obtulit. Deinde cum fru- ctus Sacrificii non sit à Christo certis per- sonis

74. Qualiter ad impetrandum proffit devotio ministri.

75. Missa piè celebrata quâ ratione sit utilior.

76. Sacrificium prodest iis pro quibus offertur.

sonis appropriatus, aptius non potuit applicari, quam Sacrificii pro alio oblatione: & consequenter hi, pro quibus offertur, percipiunt fructum Sacrificii ex opere operato.

An fructus crescat pro eorumdem dispositione, controversiunt.

An autem ille crescat pro dispositione eorumdem, uti proportionate crescit effectus Sacramentorum, & satisfactionis propriæ, cujus defectum supplet: an verò sit portio determinata (et si nobis incognita) & æqualis etiam in inæqualiter dispositis; uti satisfactio nostra aliis applicata non habet majorem effectum, et si inter illos unus sit magis dispositus quam alter: controuertunt Doctores.

Resolutio Auctoris.

Estque planè incertum quoad fructum saltem satisfactorium, utpote pendens ab arbitraria Christi voluntate, nobis haud satis declarata. Si tamen ex simili præmissio de satisfactionibus nostris coniectare liceat, credibile videtur effectum satisfactionis saltem non crescere, neque in hoc Sacrificium imitari Sacramenta. Saltem videtur omnino crescere fructus impetrationis ob meliorem dispositionem, sicut facilius per orationem impetramus pro aliis, quando sunt melius dispositi. Et specialiter de gratia poenitendi id insinuat Trident. sess. 22. cap. 2. Ad hunc tamen fructum non requiritur in ipsis status gratiæ: quamvis hic iuxta Doctores satis communiter requiratur ad fructum satisfactionis percipiendum.

77. Fructus Missæ triplex est portio.

Portio specialis seu media datur ei pro quo sacrificatur.

Notandum verò plerosque Theologos ex Scoto quodlib. 20. distinguere triplicem portionem Effectus Missæ, nempe generalissimam, specialissimam & mediam. Portio media siue specialis est illa, quam Sacerdos specialiter applicat iis, pro quibus Sacrificium specialiter offert, seu pro quibus propriè & principaliter celebrat Missam. Hanc tamen portionem potest quoque applicare sibi ipsi, si voluerit, & pro alio non celebraverit. Estque hic fructus, tum satisfactorius, tum impetratorius beneficiorum, pro quibus obtinendis Sacrificium offertur.

Portio specialissima reservatur Sacerdoti.

Portio specialissima est, quæ reservatur ipsi Sacerdoti celebranti, etiam tunc quando accepto stipendio pro aliis celebrat. Immo Suarez, Lessius & plures alii existimant hanc portionem non posse à Sacerdote aliis applicari, uti nec aliis applicari potest effectus satisfactionis sacramentalis, aut remissio poenæ per Baptismum. Quod tamen satis incertum est: cum constet alioquin effectus Sacrificii, sicut & propriarum satisfactionum, esse aliis applicabiles. Quidquid sit, in ordinaria Missæ applicatione censetur hæc portio ipsi Sacerdoti reservata. Quæ ei quoque obvenit ex opere operato, juxta receptam Doctorum sententiam (quamvis fundamentum irrefragabile illius necdum viderim) correspondetque eidem

An sit aliis applicabilis.

An sit ex opere operato.

quatenus est persona quædam privata suam habens devotionem, quæ ad hoc Sacrificium conuocatur, ut explicat Lessius q. 83. art. 1. n. 44.

Immo Doctores passim existimant similiter fideles assistentes Sacrificio, ministrantes, aliove modo cooperantes siue offerentes participare inde aliquem fructum infallibilem ex opere operato, & quidem eò amplioem, quò melius & perfectius concurrunt. Quamvis id non satis certò constet: eò quòd et si Christus sic instituisse potuisset, non tamen satis probetur factò ita instituisse.

Fatendum saltem ratione Sacrificii, cui conjunguntur, & quòd cum Sacerdote offerunt, preces cooperantium Sacrificio majorem inde accipere efficaciam. Deinde specialiter inter ceteros sunt participes fructus generalis Sacrificii, quatenus non tantum offertur pro Ecclesia, pro omnibus fidelibus Christianis, sed etiam signanter pro circumstantibus & cum Sacerdote offerentibus. Unde eatenus revocatur ad aliam portionem, quæ generali summa dicitur, & ex intentione Ecclesiæ applicatur Papæ, Antistiti; immo quoad effectum impetrationis (qui sunt fallibiles) omnibus qui sunt de Ecclesia. Nam quòd singulis omnino membris ex singulis Sacrificiis obveniret fructus aliquis ex opere operato (ut Varii existimant) videtur minus credibile: sic enim fructus Sacrificii excreceret in immensum. Et alioquin si Sacerdos totum fructum etiam omnibus Ecclesiæ membris obvenientem, siue licitè, siue illicitè applicaret uni, is obtineret remissionem immensæ poenæ; ut patet. Præterea si omnibus Ecclesiæ membris proveniret ratione capitalis Sacrificii aliquod speciale auxilium gratiæ vel condonatio poenæ temporalis, provenirent cuilibet quotidie aliquot millia gratiarum prævenientium, ac detraherentur plurimæ partes debiti temporalis: quo fieret, ut vix justis haberent aliquod debitum poenæ temporalis. Sufficit igitur, quòd singula membra ex opere operato recipiant fructum aliquem generalem Ecclesiæ pacem, bonos prælatos &c. valeatque singulis per modum impetrationis fallibilis.

DICO II. Ut Sacrificium habeat effectum in iis, pro quibus offertur, necessaria est propria Sacerdotis applicatio. Ita communiter Doctores. Ratio est: quia ille solus est minister publicus ad hoc mysterium disponendum constitutus, accipitque in ordinatione potestatem offerendi pro vivis & defunctis; adeoque & potestatem applicandi, quæ in priori involvitur, aut certè fundatur. Confirmatur: quia solus Sacerdos sustinet personam Christi, in cujus persona sicut Sacrificium pro aliis offertur, sic etiam fructus ejusdem applicatur. Hinc

Hinc sequitur I. Cui Sacerdos ex voto, iustitia, charitate, obedientia, obligetur Sacrum suum applicare certis personis, valide tamen applicare aliis, etsi illi, quantumvis intentio sive applicatio Superiorum aut Ecclesiae sit in contrarium: quemadmodum non possunt ab Ecclesia vel Superiori Regulari irritari cetera, quae iure divino sunt Ordini sacerdotali annexa, seu quae Sacerdos agit in persona aut in institutione Christi; ut patet in indensione conscientiae Sacramenta eorumque collatione, & specialiter in ipsa consecratione seu consecratione Sacrificii Missae. Ita Doctores communiter contra nonnullos.

Sequitur II. Sacrificium à Sacerdote nemini applicatum, nemini profuturum, sed fructum ejus mansurum in thesauro Ecclesiae. Ita Suarez, Vasquez & alii. Quod etsi verum sit, si Sacerdos ex certa intentione nolit cujquam, nec sibi applicare: si tamen hoc ex inadvertentia accidat, videtur adesse probabiliter tacita intentio applicandi sibi, aut certe aliis, quibus est obligatus, ut varii Doctores censent. Vel simpliciter loquendo prodest principaliter ipsi offerenti. Sicut opus satisfactorium est non profuturum, nisi huic applicetur, prodest tamen ipsi operanti, si nemini applicet: satisfactio autem, quae in Sacrificio obtinetur, etsi sit Christi, sic tamen data videtur Sacerdoti, ut facta sit velut propria illius. Immo Averfa q. 11. sect. 10. id verum purè etiam de fructu in peccatorio, licet non quoad peculiare aliquod beneficium, sed saltem generaliter ad divinam operam implorandum. Idem est, si Sacrificium ex ignorantia applicetur incapaci. Et quidem certiora hæc sunt, si Sacerdos aliquando talem intentionem expressè formaverit, proficiendi v. g. talibus casibus sibi ipsi aut aliis quibus obligatur, & hæc intentio habitualiter perseveret, seu non sit retractata. Pro securiori autem consultur, ut celebrans habeat secundam intentionem, quæ velit fructum, aut certe illius residuum alteri applicare, posito quòd prior non indigeat aut sit incapax, v. g. si defunctus, pro quo fit Missa non sit in purgatorio.

Dico III. Applicatio Sacrificii non debet esse actualis aut virtualis, sed sufficit habitualis, sive actualis, non retractata. Ita communiter Doctores, contra Vasquez & quosdam alios. Vide dicta Tract. de Sac. in gen. disp. 3. q. 5. n. 33. & 34. ubi ostendimus non esse idem de consecratione Sacramento- rum & de applicatione Sacrificii: applicatio enim Sacrificii non est ejusdem effectiva, sed intentionem sacrificandi consistit, & dirigitur ad Deum, ut fructum futuri Sacrificii conferat ei, cui Sacerdos ex nunc illum donat, supposito quòd sit sacrificaturus, & non revocet.

Debet nihilominus intentio sive appli-

catio fieri antequam Sacrificium sit factum, immo ante consecrationem ad minus calicis (quidquid Aliqui secus sentiant) ne alioquin fideles fortè frustrentur effectu Sacrificii, quem Plerique putant conferri statim post consecrationem, veluti in qua consistit essentia hujus Sacrificii. Vani tamen censent effectum non conferri ante sumpcionem, quam credunt esse partem essentialem. Atque esto quòd non, saltem est pars ex institutione divina constituta sive perfectiva Sacrificii: cujus proinde effectus potuisset ex eadem institutione eò usque suspendi. Et favet, quòd in Canone Missae post consecrationem demùm fiat memoria defunctorum, pro quibus celebratur Missa. Sed hanc doctrinam non aulim probare in praxi ob nimiam incertitudinem, immo probabilissimam falsitatem, indeque consequens præjudicium Missas petentium. Verissimè enim perficitur intrinseca Sacrificii essentia in consecratione: quæ perfectà, non apparet effectum suspendi usque ad sumpcionem: aut hæc non secutà omnino non poni. Memento autem defunctorum solum habere vim orationis ejusdem. Immo debet Sacerdos, præsertim quando accepto stipendio pro aliis celebrat, formare intentionem ante initium Missae, ut etiam precum apparatus iis profuit.

Hoc saltem satis indubitatum est, fructum non suspendi post peractum Sacrificium ad libitum Sacerdotis, in cujus potestate nõ aliter est Sacrificii effectus, quam sit ipsum Sacrificium. Unde indubie reprobanda est praxis illorum, qui cum non habeant stipendium pro Sacro faciendo, celebrant sine applicatione, applicaturi ei, qui dato stipendio primò Sacrum ad suam intentionem fieri postulabit: non enim est in potestate ipsorum Sacrificii effectum suspendere. Immo & reprobanda est cum Suarez & aliis passim illorum praxis, qui per modum anticipatæ solutionis ex nunc applicant fructum Sacrificii iis, qui postea petent, aut stipendium offerent, vel ad eorum futuram intentionem, quam Deus noverit: est enim periculum, ne intentioni petentium non satisfiat, vel quia adhuc vivunt, pro quibus postea defunctis petetur Sacrum, vel quia tunc non habent debitum poenæ persolvenda: vel quia sunt incapaces fructus satisfactionis &c. Unde praxis illa, tamquam periculosa, scandalosa, & contraria vetustissimo Ecclesiae mori, reprobata est à Congregatione Cardinalium anno 1605. ut refert Barbosa in Remiss. Conc. Trid. sess. 22. in princip.

Alioquin seclusis periculis, suppositaque presentis indigentia & capacitate, non video, quòd obstat valori ejusmodi applicationis & solutionis anticipatæ, etiam in ordine ad fructum satisfactorium: eò quòd talis applicatio fructum non suspendat, sed de facto conferat ei, qui primò noscitur à Deo petiturus;

Quæ tam debet fieri ante sumpcionem, immo ante consecrationem, saltem calicis.

84. Nonnullæ praxes improbantur.

85. Qualiter valeat pos. sit applicatio Missae celebranda facta ei, quem Deus petiturus;

novis primo petiturus; qui in præsentia à Deo noscitur.

Minor est difficultas de fructu impetrationis: cum possit Sacrificium offerri pro impetrando auxilio in tempore futuræ indigentia, v. g. in hora tentationis vel mortis.

Nec inde sequitur, licere Sacerdoti celebrare hodie Missam pro oblato cras stipendium, utpote obtenturo saltem fructum impetrationis: uti pro notorio peccatore, qui incapax est fructus satisfactorii. Non peccator præsumitur habere consensum saltem implicitum ad solum fructum impetrationis, saltem quoad se (quamvis velle possit alium fructum applicari propinquis vivis vel defunctis) quæ præsumptio in altero casu non currit: cum fideles potius præsumantur velle, ne stet per Sacerdotem, quò minus fructus satisfactorius applicetur ipsis sive aliis, pro quibus oblato stipendio Missas fieri curant.

86.
Formula
intentionis.

Sacerdotibus porro obligatis celebrare Missas ad certam intentionem pro applicatione seu intentione rectè formanda (quæ consultissimè formatur eo tempore, quo Sacerdos format intentionem celebrandi Missam) servare potest formula, quàm præferibit *Scotus Quod l. 20. num. 19.* Estque talis: *Dignis Domine oblationem istam specialiter acceptare pro illis, pro quibus nosse me teneri specialiter offerre (si sit Missa postulata v. g. à Petro, suppleri potest: Ex postulatione Petri, aut quid simile) & in illo gradu in quo nosse me teneri pro eis. Quæ formula etiam potest servare Prælati formantibus intentionem generalem circa Missas à variis petitis, & ad ipsius intentionem à subditis (qui satisfaciunt simpliciter legendo Missam ad intentionem sui Prælati) celebrandas, hoc modo: Dignis Domine Missas ad intentionem meam legendas acceptare pro illis &c. Vel: Applico Missas ad intentionem meam legendas illis, & eo modo & ordine, quibus & quo modo & ordine secundum Deum obligor.*

QUESTIO VIII.

An Sacrificium pluribus applicatum minus proferat singulis?

87.
Assistentes
Sacrificio
quantumvis
multiplientur,
non ideo minorem fructum percipiunt.

DICO I. Fructus Sacrificii obveniens illis, qui secundario & improprie offerunt, est æquè magnus, sive multi sint, sive pauci. Ratio est: quia fructus taliter offerentium consequitur concursum, quem præstant: atqui iste multiplicatur pro multitudinem offerentium; ergo & fructus. Hinc quando plures eandem Missam audiunt sive ei assistunt, non ideo singuli percipiunt minorem fructum, quàm si essent soli. Et hæc ratione fructus Sacrificii posset dici syncategorematicè infinitus, eò quòd quan-

tumcumque multiplicentur ejusmodi offerentes, ceteris paribus æquè magnum semper fructum percipiunt. Idemque dicendum videtur, si plures Sacerdotes contulerent seu eadem materiam simul consecrarent: nam etiam tunc essent plures proprie dictæ oblationes, adedque multiplex Sacrificium: sicut si plures unam hostiam successivè fumerent, omnes æquè magnum fructum perciperent.

DICO II. Fructus Sacrificii (loquendo de propria & eadem oblatione, ac respectu illorum pro quibus fit) eò est minor in singulis, quòd idem offertur pro pluribus. Ita *Scotus quod l. 20. n. 20. Durandus, Major, Gabriel, Soto, Bellarminus, Bonacina, Suarez, Lugo, Mercerus* & alii magis communiter contra *Vasquez disp. 231. c. 3.* & alios.

Probatur I. ex praxi Ecclesiæ, quæ consuevit offerre Sacrificium pro paucioribus, & sæpè pro uno tantum; quod non rectè faceret, si ipsum æquè prodesset pluribus: postulat enim charitas, ut pro omnibus offeratur, quibus potest prodesse sine aliorum præjudicio. Confirmatur quia alioquin una Missa oblata pro mille diversis infirmis tam prodesset singulis, quàm mille Missæ ita dictæ, ut unaquæque offerretur pro illis in particulari.

Probatur II. quia fructus Sacrificii est finitus: finitum autem quòd in plura dividitur, eò est minus in singulis; ergo & fructus Sacrificii. Major est *Scoti supra, Suarez, &* aliorum quasi communiter. Et colligitur ex praxi Ecclesiæ: quæ sæpius celebrat, immo ordinat sæpius celebrari pro uno defuncto, vel etiam vivo; ergo censet fructum Sacrificii esse finitum. Deinde si esset infinitus, Sacrificium oblatum pro uno remitteret ei omnem peccatam, etiam tanta foret persolvenda, quanta est omnium animarum in purgatorio simul.

DICES I. Actio sacrificativa, quatenus est moraliter ipsius Christi, est infinita, tum ratione rei oblatæ, tum ratione principalis offerentis. Ergo habet effectum infinitum. Resp. Neg. Conf. quia non obstantè infinitate actionis sacrificativæ ut procedentis ab offerente mediato (quam non satis video) potuit Christus eidem tribuere valorem in actu secundo determinatum sive effectum finitum, & non nisi talem ex merito passionis suæ (in quo vis Sacrificii fundatur) annectere; prout de facto ipsum in institutione annexisse ex sensu sive praxi Ecclesiæ satis constat: quæ alioquin sine præscribere debuisset, ut omnia Sacrificia simul pro omnibus celebrarentur: cum tamen ex sensu & praxi Ecclesiæ peti debeat, quid de effectu Sacrificii sit judicandum. Alioquin conditionem actionis, prout de facto fit à Christo, non oportere in hac questione attendi quantum ad infinitatem illius; inde patet: quòd actiones Christi non